

Witteveen + Bos
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 85948
2508 CP DEN HAAG

VERZONDEN 13 MEI 2025

Zaaknummer : OMG-056680 / DMS505895
Behandelaar : [REDACTED]
Betreft : Reactie op monitoringsverslag 2024, Bloemendalerpolder, Weesp

Geachte [REDACTED],

Met deze brief ontvangt u een eerste reactie op het monitoringsverslag 2024, en dan met name op de hectareboekhouding, van 17 april 2025.

Monitoringsverslag 2024

Onze ecologen gaan het monitoringsverslag nog inhoudelijk beoordelen en beoordelen of de monitoring heeft plaatsgevonden conform het vastgestelde monitoringsplan. Daarover ontvangt u op een later moment van ons bericht.

Daarop vooruitlopend hebben wij alvast de volgende kanttekeningen met betrekking tot in het monitoringsverslag 2024 getrokken conclusies en interpretaties.
In het monitoringsverslag (blz. 7) valt ons op dat (weer) opgemerkt wordt dat voor de ontwikkeling in de Bloemendalerpolder een inspanningsverplichting geldt om een goede inrichting voor de doelsoorten te realiseren. Zoals eerder aangegeven, ook in onze brief van 10 juni 2024 in reactie op het monitoringsverslag 2023, heeft GEM geen inspanningsverplichting maar een resultaatverplichting. De aan GEM verleende ontheffingen zien op het behouden van duurzame populaties van de ontheven soorten in de Bloemendalerpolder. Om dit te bereiken zijn aan de ontheffingen voorschriften verbonden voor zowel het te bebouwen deel als het compensatiegebied 't Breedland, zie ook bijv. voorschriften 18 en 19 in de ontheffing van 1 november 2017. GEM is verplicht om een functioneel compensatiegebied in te richten en te beheren zodanig dat die duurzame populaties van de ontheven soorten zich kunnen handhaven in dat compensatiegebied.

Daarnaast wordt in het monitoringsverslag, net als in het verslag van 2022 en 2023, aangegeven dat de bruine kikker niet aanwezig is. Het in onze opdracht uitgevoerde onderzoek in 2022 van Viridis heeft de aanwezigheid van de bruine kikker wel aangetoond.

Hectareboekhouding en functionaliteit/omvang compensatie(gebied)

Op 2 februari 2024 (per e-mail) en op 20 februari 2024 (per brief) hebben wij gereageerd op de door GEM toegezonden definitieve rapportage met de resultaten van het graslandonderzoek (van Witteveen+Bos, "Resultaten grasland onderzoek", referentie 135102/24-001.912, d.d. 8 februari 2024, hierna: "Graslandonderzoek") en de hectareboekhouding (tekeningnummer 9006.1, d.d. 8-02-2024, hierna: "hectareboekhouding", zie bijlage).

Wij hebben in onze brief aangegeven dat voor ons voldoende inzichtelijk is gemaakt dat de toestand van het compensatiegebied het toen toeliet om de door GEM gevraagde gebieden ter grootte van 9,4 hectare uit te nemen ten behoeve van de woningbouw en de beschermde soorten uit deze nieuwe gebieden naar het compensatiegebied te verplaatsen. Wel hebben wij in deze brief een voorbehoud gemaakt voor wat betreft de beoordeling van het gehele compensatiegebied én de conclusie van GEM dat er inmiddels meer dan 50 ha compensatie beschikbaar zou zijn. Wij hebben u toen verzocht om een nadere onderbouwing aan te leveren voor de gebieden met factor 2.

In het Monitoringsverslag 2023 (van Witteveen+Bos, referentie 140415/24-003.431, d.d. 8 maart 2024) heeft u toen onderbouwd dat 15 ha meer bovenop de eerder gevraagde 9,4 ha uitgenomen kan worden. In onze brief van 10 juni 2024 hebben wij aangegeven dat in het monitoringsverslag 2023 alleen wordt verwezen naar het Graslandonderzoek. Er wordt niet nader onderbouwd op basis waarvan de bepaling van de factoren per perceel heeft plaatsgevonden. Daarmee is ook niet onderbouwd dat er voldoende compensatie aanwezig is om circa 15 ha aan extra gebieden (bovenop de 9,4 ha) uit te nemen. Wij hebben toen verzocht om een aanvullende onderbouwing/berekening van de toegekende factoren.

Op 15 juli 2024 heeft GEM per e-mail een herziene hectareboekhouding¹ en een memo² met een onderbouwing van de hectareboekhouding toegezonden. Dezelfde redenering en hectareboekhouding zien wij nu terugkomen in het monitoringsverslag 2024³.

GEM concludeert dat ook aan de percelen die geen onderdeel waren van het uitgebreide Graslandonderzoek een factor 3 toegekend kan worden. Met uitzondering van het Ringslangparadijs, deze heeft factor 2 toegekend gekregen. Dit perceel is enkele jaren geleden speciaal ingericht met winterverblijven en broeiplaatsen voor de ringslang.

Als onderbouwing dat aan nagenoeg alle percelen een factor 3 toegekend kan worden geeft GEM aan dat het uitgebreide Graslandonderzoek, waarbij in circa 50% van het totale oppervlak van het leefgebied van heikikker in het compensatiegebied de vegetatie-ontwikkeling in beeld is gebracht, als een zeer uitgebreide steekproef gezien kan worden om ook de factoren te bepalen voor de percelen die niet onderzocht zijn.

Op basis van deze onderzoeksresultaten kan volgens GEM worden onderbouwd dat ook de niet onderzochte percelen een factor 3 hebben. Immers: in alle onderzochte gevallen bleek tenslotte de tot 2023 toegekende factor 2 in werkelijkheid al factor 3 te zijn. Daarnaast geldt voor de niet onderzochte percelen dat ze op hetzelfde moment uit agrarisch beheer gehaald zijn, vergelijkbaar zijn qua structuur en ook het beheer van deze percelen heeft de afgelopen jaren op dezelfde wijze plaatsgevonden.

Niet ter discussie staat, zoals ook eerder door ons is aangegeven, dat de door GEM onderzochte sloten, slootoevers en de eerste 5 meter vanaf de slootoever een factor 3 toegekend kan worden. Maar daarmee is nog niet onderbouwd dat dan ook het gehele perceel vlakdekkend een factor 2 of 3 heeft. GEM levert in het monitoringsverslag 2024 geen onderbouwing dat de percelen in zijn geheel factor 3 (of factor 2) hebben. GEM gebruikt enkel de argumentatie dat op basis van de onderzoeksresultaten van het Graslandonderzoek onderbouwd kan worden dat ook de niet onderzochte percelen een factor 3 hebben. In alle onderzochte gevallen bleek volgens GEM tenslotte de tot 2023 toegekende factor 2 in werkelijkheid al factor 3 te zijn.

In februari 2024 konden wij instemmen met het uitschermen van 9,4 ha omdat daar met een factor 3 ten aanzien van het grote aantal sloten, slootoevers en de eerste 5 meter vanaf de slootoevers voldoende compensatie tegenover stond.

Op 27 augustus 2024 hebben wij per e-mail ten aanzien van het onttrekken van circa 15 ha aan extra gebieden (bovenop de eerder gevraagde 9 ha) aangegeven dat wij inschatten dat de populatie dieren en de plantensoorten die we voor ogen hebben zich kunnen ontwikkelen en voortleven in dit gebied. Dat komt omdat de natuur zich tussen het opleggen van de dwangsom en nu aantoonbaar positief heeft kunnen ontwikkelen. De biodiversiteit is sinds het opleggen van de dwangsom dan ook verbeterd. Door de verbetering die we hebben gezien en de verwachting dat de positieve ontwikkeling doorzet, mocht GEM verder met het onttrekken van de gevraagde (totaal) 24 ha leefgebied. Wel hebben we aangegeven dat we verwachten dat GEM de juiste en gevraagde informatie nog aanlevert (nadere onderbouwing factoren).

¹ Boekhouding hectare Voorstel uitschermen 2024, d.d. 10-07-2024, tekeningnummer 9060, zie bijlage.

² Memo Hectareboekhouding zomer 2024, incl. onderbouwing factoren d.d. 15 juli 2024.

³ Afbeelding 5.9 van het monitoringsverslag, zie bijlage.

Met het monitoringsverslag 2024 geeft GEM nog steeds geen nadere onderbouwing van de factoren. In het monitoringsverslag 2024 wordt ten aanzien van de bepaling van de factoren wederom alleen verwezen naar de kaart in bijlage IV en wordt verwezen naar de factoren die op basis van het Graslandonderzoek zijn toegekend aan alle percelen.

Verder blijkt uit de onderzoeken en het monitoringsverslag 2024 (net als in het monitoringsverslag 2023) dat vooral in de gebieden D1 en D2 de ontwikkeling van het grasland nog niet voorspoedig verloopt en het eindbeeld van een bloemrijk, soortenrijk grasland daar nog niet wordt behaald. Voor het uitblijven van de ontwikkeling van een kruidenrijk grasland geeft u zelf meerdere oorzaken alsmede maatregelen aan om dit tegen te gaan. U geeft in het monitoringsplan duidelijk aan (4.2.1 en 4.3.1) dat de vegetatie in D2 en D1 nog te beschouwen is als een zwak ontwikkelde kamgrasweide en dat er geen significante verschillen zijn ten opzichte van 2023. In hoofdstuk 5.1 komt u tot de conclusie dat er nog weinig ontwikkeling is in o.a. de vegetatie van de graslanden. Het is juist dat de structuur langs de sloten veel beter is ontwikkeld. Dit betekent echter niet, zoals u stelt, dat de PQ's op de graslanden een (geheel) vertekend beeld geven van de ontwikkeling van het compensatiegebied. De graslanden ontwikkelen zich wel degelijk (te) langzaam vanwege de gesloten grasmatten. Alleen al op grond hiervan is het niet reëel om in de hectareboekhouding uit te gaan van één factor 3 vlakdekkend voor vrijwel alle percelen.

Aanpassing factoren op basis van graslandonderzoek

In dit kader geeft u aan dat de niet onderzochte percelen vergelijkbaar zijn qua structuur en beheer met de onderzochte percelen. Wij kunnen hiermee instemmen voor zover hiervoor vergelijkbare percelen worden bedoeld (dus er kan van uitgegaan worden dat alle slootoevers goed ontwikkeld zijn, maar ook dat alle graslanden achterlopen). Voor zover u echter stelt dat op basis van de onderzoeksresultaten kan worden onderbouwd dat ook de niet onderzochte percelen (in zijn geheel) een factor 3 hebben kunnen wij u niet volgen. Dit kan ons inziens alleen de onderzochte gebieden uit het graslandonderzoek betreffen, dus de sloten en oevers, en niet de graslandpercelen. Wij hebben met betrekking hierop eerder aangegeven dat (het verloop van) de factoren nader onderbouwd dient te worden. Wij kunnen ons hierbij voorstellen dat de factoren 1, 2 en 3 niet hard van elkaar gescheiden zijn maar geleidelijk in elkaar overlopen. Een nadere onderbouwing (of u bijvoorbeeld de oppervlakte van de factoren feitelijk bij elkaar wilt optellen of deze wil middelen) hebben wij van u nog niet ontvangen.

Verder merken wij op dat de cijfers onder '*Totaal compensatie*' niet kloppen met de oppervlaktes uit de hectareboekhouding 2024 (bijlage 4 van de hectareboekhouding). Ook zijn er niet 190,9 ha compensatiegebied aanwezig, maar worden er 190,9 ha gecompenseerd.

Struipad

Daarnaast heeft GEM recent een melding gedaan van maaiwerkzaamheden en het plaatsen van o.a. klaphekken ten behoeve van een struipad door het compensatiegebied. Hiermee wordt het compensatiegebied toegankelijk gemaakt voor wandelaars. De aanleg en het (recreatieve) gebruik van het struipad maakt geen onderdeel uit van de aan GEM verleende ontheffingen (thans omgevingsvergunningen). Ten aanzien van dit struipad is het dan ook aan GEM om aan te tonen dat het geen nadelig effect heeft op het (functioneren van het) compensatiegebied voor de soorten. Dit geldt ook voor andere recreatieve voorzieningen in het compensatiegebied. GEM heeft namelijk de verplichting om tot een einddoel of eindstadium van het compensatiegebied te komen waar alle afgevangen ontheven soorten terecht kunnen en een levensvatbare duurzame populatie kunnen vormen en dat doel is vastgelegd in de voorschriften van de ontheffingen.

Aanwezigheid van mensen (en honden) in het compensatiegebied kan ervoor zorgen dat een factor 3 in het gebied niet (meer) gehaald wordt en geen sprake kan zijn van een levensvatbare populatie van de beschermde soorten in het compensatiegebied. Dit zal meegenomen moeten worden in de hectareboekhouding.

Hoe verder?

Voordat u kunt overgaan tot een verdere uitname van gebied zult u een aanvullende onderbouwing/berekening van de toegekende factoren moeten aanleveren waarmee wij kunnen instemmen.

Ook willen wij u er nogmaals op wijzen dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 9 april 2025 in r.o. 7.5 heeft aangegeven dat het college zich ervan had moeten vergewissen of de omvang en draagkracht van het compensatiegebied op het moment van het nemen van het besluit voldoende waren.

Wij moeten (uiterlijk 16 weken na de uitspraak van de Afdeling) een nieuw besluit nemen en de vraag beantwoorden of er op dit moment nog aanleiding bestaat om handhavend op te treden. Op 22 april 2025 hebben wij u via uw advocaat per e-mail (o.a.) verzocht om uiterlijk 20 mei 2025 een onderbouwing aan te leveren ten aanzien van de percelen die volgens GEM op dit moment een factor 2 en 3 hebben. Het monitoringsverslag 2024, zoals het nu voorligt, is met betrekking tot dit aspect nog onvoldoende, zoals voorgaand aangegeven, en onvoldoende gespecificeerd en kan daarom (nog) niet dienen als onderbouwing om af te zien van handhaving. Ook verzoeken wij u daarbij de vraag over het struinpad te beantwoorden, gezien dit inmiddels is aangelegd.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd

Hoogachtend,

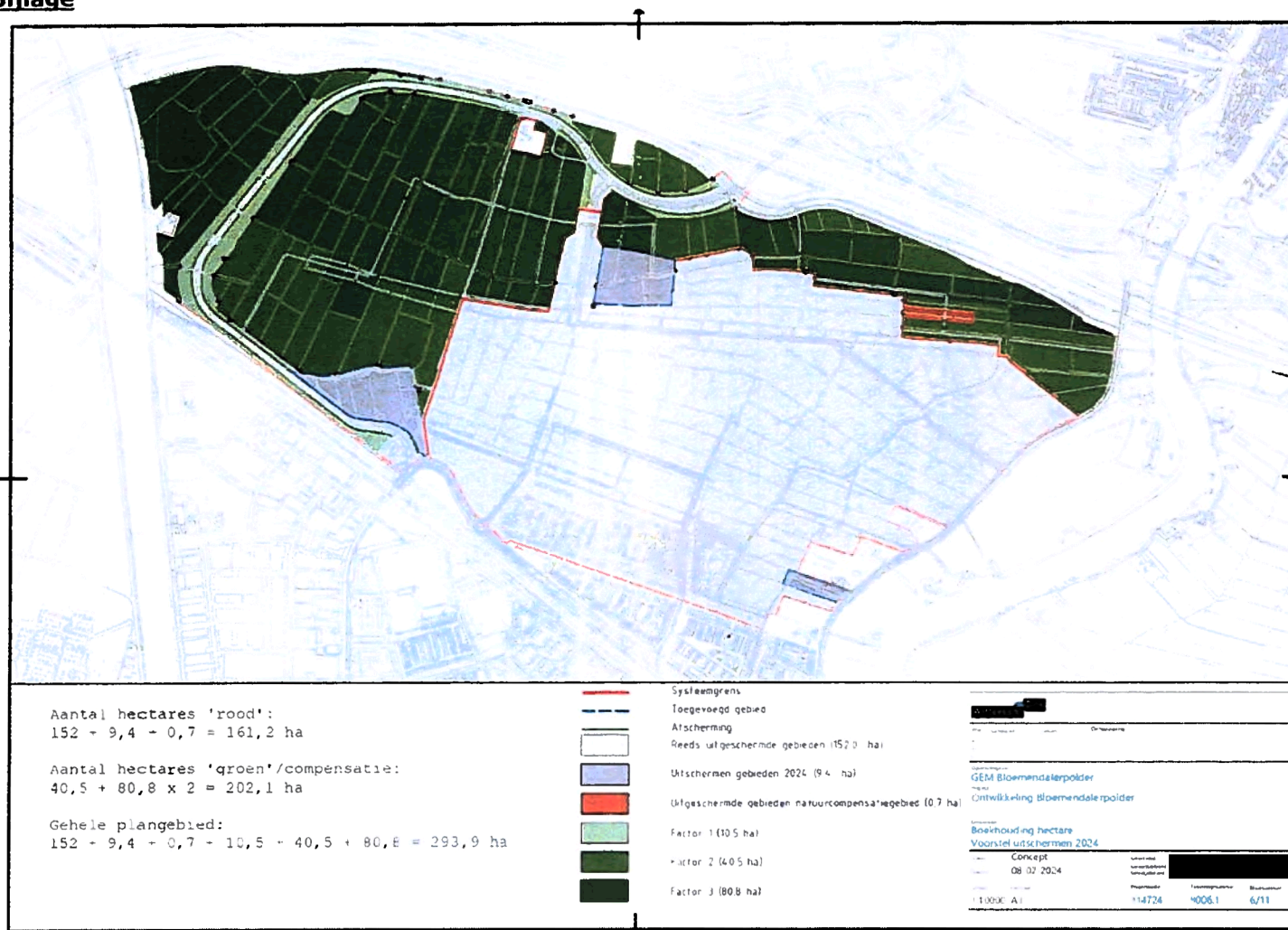
G
na

in
A
ndhaving
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Bijlage: Voorstel uitschermen 2024, d.d. 10-07-2024, tekeningnummer 9060 en afbeelding 5.9 van het monitoringsverslag

Afschrift: GEM Bloemendalerpolder C.V., per e-mail
Six Advocaten

Bijlage

Afbeelding 5.9 Situatie hectare boekhouding eind 2024

